

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 3Co/11/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717208613  
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2020  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8717208613.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a sudcov JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: E. Š., V.. XX.XX.XXXX, P. V. Y. XXX, XXX XX L., právne zastúpený JUDr. Viera Komanová, advokátka so sídlom ulica 17. novembra 31, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovaným: 1. L. R., V.. XX.XX.XXXX, P. P. I. XXX/X, XXX XX Y., X. R.. D. I., V.. XX.XX.XXXX, P. X. XX, XXX XX P., žalované v 1. a 2. rade právne zastúpené JUDr. Ivan Žilík PhD., advokát so sídlom Košovská cesta 1, 971 01 Prievidza, IČO: 36 869 121, o určenie neexistencie dôvodov vydedenia a o určenie neplatnosti závetu, o odvolaní žalovaných v 1.a 2.rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 17C/39/2017-163 zo dňa 27. 11. 2019 takto jednohlasne

### rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a vo výroku II. o neplatnosti závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka.
- II. V prevyšujúcej vyhovujúcej časti vo výroku II. mení rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietá.
- III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. U r č u j e , že nie sú dané dôvody vydedenia žalobcu jeho matkou D. L., nar. XX.XX.XXXX, zomrelou XX.XX.XXXX, uvedené v listine o vydedení z XX.XX.XXXX.

II. U r č u j e , že závet spísaný notárom J.. L. T. zo dňa XX.XX.XXXX v notárskej zápisnici N XXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, V. XXXX/XXXX, V. XXXXX/XXXX je n e p l a t n ý .

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a“ .

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 137 Civilného sporového poriadku, § 469a ods. 1, 2, 3, § 476 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 46, § 47 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok).

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v predmetnom konaní sa žalobca domáhal určenia neexistencie dôvodov uvedených v listine o vydedení zo dňa XX. XX.. XXXX a určenia, že závet spísaný dňa XX.

XX. XXXX formou notárskej zápisnice notárom J.. L. T. sp. zn. V Nz XXXXX/XXXX, V. XXXX/XXXX, V. XXXX/XXXX je neplatný. Žalobca v žalobe uviedol, že dôvody uvedené v listine o vydedení sa nezakladajú na pravde. Poručiiteľka D. L. - matka žalobcu, darovacou zmluvou zo dňa 05. 05. 1998 darovala žalobcovi polovicu rodinného domu, súp. č. XXX v obci L.. Spolu s darovacou zmluvou žalobca prevzal vecné bremeno zriadené v prospech daryne spočívajúce v bezplatnom doživotnom užívaní rodinného domu. Daryňa napriek zmene vlastníckeho práva si stále počínala ako vlastníčka rodinného domu, žalobcovi bránila, aby v dome vykonával akékoľvek práce. Žalobca si plnil povinnosti vyplývajúce z darovacej zmluvy, staral sa o matku po zhoršení jej zdravotného stavu, keď utrpela mozgovú príhodu sa o ňu staral vo svojom byte vo L. spolu so svojou rodinou. Po troch mesiacoch sa matka rozhodla vrátiť späť do rodinného domu vo L., v čom jej žalobca nebránil. Následne matka žiadala od žalobcu podanou žalobou o vrátenie daru, ktoré konanie sa viedlo pred Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši pod sp. zn. 6C/72/2017. Asi tri týždne po právoplatnosti rozsudku, ktorým bola žaloba o vrátenie daru daryne zamietnutá, poručiiteľka spísala závet a listinu o vydedení. Dôvody uvedené v listine o vydedení nie sú pravdivé, navyše závet a listina o vydedení obsahujú aj formálne nedostatky, nie je v nich uvedené, kedy bol závet a listina o vydedení poručiiteľkou podpísaná.

4. Z notárskej zápisnice V Nz XXXXX/XXXX, V. XXXX/XXXX, V. XXXXX/XXXX z XX. XX. XXXX spísanej na notárskom úrade J.. L. T. v Y. súd zistil, že obsahom notárskej zápisnice bol závet a listina o vydedení matky strán sporu - D. L., nar. XX. XX. XXXX. Na základe tohto právneho úkonu vydedila žalobcu, ako aj jeho potomkov z dôvodov, že žalobca v rozpore s dobrými mravmi matke neposkytuje potrebnú pomoc v chorobe a starobe, neprejavuje trvalé o ňu skutočný záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať a takýto stav trvá zhruba šesť rokov. Vždy, keď sú nejaké sviatky, Vianoce, Veľká noc a podobne, žalobca matku nenavštevuje, nepýta sa jej ako jej je, či nepotrebuje pomoc, opateru a pod. Viackrát, keď bola hospitalizovaná v nemocnici, ju syn nenavštívil nestaral sa o jej zdravotný stav. Je voči nej nevšímavý, a to napriek tomu, že mu darovala polovicu rodinného domu, zároveň sa zriekla svojho podielu v dedičskom konaní po neb. manželovi na uvedenom rodinnom dome v prospech žalobcu. Keby nemala dcéry, nemal by sa o ňu kto postarať, stará sa o ňu žalovaná v 1.rade, ktorá žije v Y., pretože býva najbližšie k L., každý týždeň ju aj navštevuje. Žalovaná v 2.rade, ktorá býva v P. nemôže ju každý týždeň navštevovať vo L., ale jej vypomáha finančne. Zároveň poručiiteľka zriadila závet, aby všetok jej hnuťelný a nehnuteľný majetok, všetky aktíva a pasíva nadobudli žalované v 1.a 2.rade.

5. Vykonaným dokazovaním, výsluchom strán sporu, svedkov, oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 6C/72/2009, súd dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, žeby žalobca tak ako uvádzala neb. D. L. v rozpore s dobrými mravmi matke neposkytoval potrebnú pomoc v chorobe, starobe, alebo v iných závažných prípadoch a žeby o matku trvalo neprejavoval skutočný záujem ako potomok. V konaní bolo preukázané, že po matkinej cievej mozgovej príhode sa žalobca v roku 2002 riadne o svoju matku dlhodobo staral, táto žila s ním v spoločnej domácnosti. V roku 2004 sa ich vzťahy narušili a len veľmi ťažko možno zistiť, z akého dôvodu a aký podiel na narušení vzťahov mal žalobca. Žalobca bol ochotný sa o matku naďalej starať a skutočnosť, že žalobca matke nezabezpečil vo svojom dome rekonštrukciu kúpeľne nemožno považovať za konanie, ktorým by žalobca konal v rozpore s dobrými mravmi. Navyše podľa vyjadrenia žalobcu tento mal záujem kúpeľňu rekonštruovať, ale iným spôsobom, nie podľa predstáv matky. Žalobca napriek vlastníckemu právu k darovanému rodinnému domu nerušil matku v jeho užívaní, nechal ju, aby sa naďalej správala ako vlastníčka domu. Konanie, že žalobca nenavštívil matku v nemocnici v roku 2010, keď nie je zrejme presne, z akého dôvodu sa vzťahy medzi žalobcom a matkou narušili, nemožno samo o sebe považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi aj vzhľadom k tomu, že žalobca sa po cievej mozgovej príhode o matku príkladne staral. Žiaden z vypočutých svedkov nepotvrdil také správanie sa žalobcu voči matke, ktoré by odôvodňovalo vydedenie žalobcu v zmysle ust. § 469a Občianskeho zákonníka. Aj keď sa vzťahy medzi žalobcom a jeho matkou po roku 2004 zhoršili a neboli na takej úrovni ako predtým, nemožno správanie sa žalobcu voči matke kvalifikovať ako správanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré by odôvodňovalo vydedenie žalobcu. Listina o vydedení z XX. XX. XXXX bola poručiiteľkou učená v rozpore s ust. § 469a Občianskeho zákonníka, a preto súd určil neexistenciu dôvodov vydedenia žalobcu (I. výrok rozsudku).

6. Vo vzťahu k určeniu neplatnosti závetu, súd sa zaoberal prioritne formálnymi náležitosťami závetu a dospel k záveru, že závet napísaný vo forme notárskej zápisnice je absolútne neplatný z dôvodu, že v záвете chýba deň, mesiac a rok, kedy bol závet poručiiteľkou podpísaný. V tejto súvislosti súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1190/2004, z ktorého citoval: „K náležitostiam, ktoré

musí pod sankciou neplatnosti každý závet obsahovať, patrí tiež uvedenie dňa, mesiaca a roka, kedy bol podpísaný. Poručiteľ môže preto závet písať aj dlhšiu dobu; podmienkou upravenou v ust. § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka však je, aby sa dátum, ktorý je v záвете uvedený, zhodoval s dátumom, kedy bola listina podpísaná. Z ust. § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ani z iného zákonného ustanovenia nevyplývajú akékoľvek pravidlá pre umiestnenie dátumu a podpisu na listine obsahujúcej závet. Právna teória, aj súdna prax vyvodzujú, že podpis musí byť umiestnený na úplnom konci závetu, pretože sa ním dovŕšuje obsah závetu“. V zmysle vyššie uvedeného súd skonštatoval, že v notárskej zápisnici je uvedené, že táto bola napísaná na notárskom úrade J. L. T. v Y. dňa XX. XX. XXXX, ale vzhľadom na formálne náležitosti vyžadované zákonom pre právny úkon závetu, súd dospel k záveru, že ide o absolútne neplatný právny úkon. Uvedenie dňa, mesiaca a roka podpisu závetu nemožno nahradiť uvedením v záhlaví notárskej zápisnice dňa, mesiaca a roka napísania notárskej zápisnice. Z dôvodu, že závet neobsahuje deň, mesiac a rok, kedy bol poručiteľom podpísaný, ide o absolútne neplatný právny úkon, a preto súd určil neplatnosť závetu spísaného formou notárskej zápisnice (II. výrok rozsudku).

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 257 Civilného sporového poriadku. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považoval predmet sporu a blízky príbuzenský vzťah k stranám sporu, ako aj okolnosti daného prípadu. Preto vyslovil, že je spravodlivé, aby každá strana sporu znášala jej vzniknuté trovy konania (IV. výrok rozsudku).

8. Proti rozsudku, s výnimkou zamietavého výroku (III.), podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalované v 1. a 2. rade. Namietali, že v listine o vydedení ich matka veľmi presne špecifikovala skutkové a tiež aj právne dôvody, pre ktoré mala v úmysle svojho syna vydediť. Okrem výpovedí žalovaných tieto skutočnosti potvrdili aj svedkovia vypočutí v konaní S. J. Q. a R. R.. Títo priamo potvrdili vyjadrenia D. L. z listiny o vydedení, teda, že žalobca v čase spísania závetu evidentne neposkytoval poručiiteľke potrebnú pomoc v jej chorobe, starobe a neprejavuje o ňu trvalý a skutočný záujem, ktorý by ako potomok prejavovať mal, a to obzvlášť s poukazom na skutočnosť, že mu poručiiteľka preukázateľne darovala polovicu rodinného domu. Z výpovede týchto svedkov je nepochybne preukázané, že žalobca sa nezaujímal o zdravotný stav poručiiteľky, nenavštevoval ju a bol k nej nevšímavý. V tejto súvislosti odvolateľky poukázali aj na samotnú výpoveď ich matky zo dňa 17. 12. 2009 v konaní vedenom na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši, sp. zn. 6C/72/2009 o vrátenie daru, v ktorom ako účastníčka konania doslovne uviedla: „Ja som darovala synovi dom v dobrej viere mysliac si, že sa bude o mňa starať. Je pravda, že keď som mala mozgovú príhodu, tak na tri mesiace ma zobrali k sebe a veľmi sa o mňa starali. Potom ma zaviezli do tohto domu a naďalej sa o mňa pekne starali. Možno ešte dva roky mi nosili jedlo, upratovali a pod. Ja som neveste v dobrom povedala, že nemusí mi nosiť každý deň jedlo, že to ona nebude ani stíhať popri svojej robote. Ja som jej povedala, že si sama ešte niečo uvarím a nech mi donesú tak raz do týždňa napr. keď majú buchty. Po tom ako som to neveste povedala, viackrát neprišla. My sme sa nepohádali, ja neviem, prečo sa jej to dotklo, že mi nemá jedlo nosiť každý deň. Odvtedy doteraz (do 17. 12. 2009) som ju nevidela, len dnes pred pojednávacou miestnosťou som ju videla po 6. rokoch. Ja som očakávala, že mi nevesta aspoň po synovi pošle jedlo, ale nikdy sa tak nestalo. Potom aj syn prestal ku mne chodiť, aspoň nechodí ku mne posledné dva roky. Ja neviem, čo sa stalo, prečo sa takto urazil, že ku mne neprišiel.“ Odvolateľky zdôraznili, že ide o výpoveď poručiiteľky v čase, keď nemala ani len tušenie, že bude dňa 21. XX. XXXX spisovať závet a listinu o vydedení. Faktom zostáva, že konanie o vrátenie daru svedčí o nespokojnosti poručiiteľky so správaním sa žalobcu k nej. Už v uvedenom konaní ich matka uvádzala konkrétne skutkové dôvody, pre ktoré žiadala dar vrátiť. Teda vyčítala svojmu synovi - žalobcovi, že 1. nemal záujem ju prísť pozrieť, hoci evidentne mohol, 2. nenavštevoval ju v Y., až v roku 2015, kedy ho už nevnímala, 3. neakceptoval jej výzvy ku komunikácii a usporiadaniu vzťahov, 4. nezabezpečil prispôsobenie bývania jej zdravotnému stavu, 5. nekomunikoval s poručiiteľkou, resp. bol k nej nevšímavý. Takéto správanie sa žalobcu voči poručiiteľke potvrdil svedok Q., ktorý bol evidentne človek, ktorému poručiiteľka dôverovala, mala ho rada a svedok R., ktorý bol jej vnukom. Taktiež svedkovia, ktorých navrhoval vypočuť žalobca, nepotvrdili, žeby poručiiteľka odmietala pomoc žalobcu, nepustila žalobcu do domu, resp. mu bránila vo vstupe na pozemok alebo aby mu bránila vo vykonávaní akýchkoľvek prác. Nikto z uvedených svedkov nepotvrdil žiadne negatívne prejavy poručiiteľky voči žalobcovi. Ďalej odvolateľky uviedli, že tak závet, ako aj listina o vydedení sú platnými právnymi úkonmi. Nesúhlasia s názorom súdu, že v notárskej zápisnici z 21. XX. XXXX chýba deň, mesiac a rok, kedy bola listina o vydedení poručiiteľkou podpísaná. Podľa názoru žalovaných, súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, čo má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zmenil, žalobu zamietol, resp., aby ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaných uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaného rozsiahleho dokazovania posúdil prejednávajúcu vec po stránke právnej správne a vydal zákonný rozsudok. Súd venoval maximálnu pozornosť skúmaniu otázky, či existovali v čase spisania listiny o vydedení a závetu dôvody hodné vydedenia. Túto otázku posudzoval jednak na základe v konaní vykonaných dôkazov, ale aj dôkazov v konaní vedenom na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši pod sp. zn. 6C/72/2009. V uvedenom konaní daryňa žiadala o vrátenie daru cca po 10. rokoch od darovania. Dôvodom vrátenia daru malo byť správanie sa vydedeného syna voči daryni. Tak súd prvej inštancie ani odvolací súd v konaní 6C/72/2009 nezistil, aby zo strany žalobcu dochádzalo ku konaniu vo vzťahu k poručiťke, ktoré by bolo možné posudzovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Rozsudok Krajského súdu v Žiline bol poručiťke doručený tri týždne pred spísaním listiny o vydedení a závetu, čo znamená, že v čase spisania listiny o vydedení a závetu nemohlo dôjsť k zmene pomerov. Pokiaľ žalované v odvolaní poukazujú na výpovede svedkov - Q. a R., títo vypovedali v podstate k pomerom, ktoré boli predmetom dokazovania v spore 6C/72/2009. Daryňa v konaní o vrátenie daru sa na pojednávaní vyjadrila, že dom chce darovať najmladšej dcére, t. j. žalovanej v 2. rade, pričom svedok Q. je jej priateľom. Jeho výpoveď je preto účelová, v snahe pomôcť žalovanej. Žalobca v priebehu celého konania tvrdil, že listina o vydedení a spísaní závetu bola vyhotovená v krátkom čase po neúspešnom pokuse poručiťky, ktorá prostredníctvom žaloby o vrátenie daru po 10. rokoch žiadala od svojho syna - žalobcu, aby jej rodinný dom vrátil. Svedok Q. v tejto súvislosti uviedol, že bol to on kto poradil poručiťke, aby spísala závet, teda poradil jej ako môže dosiahnuť to, čo sa jej nepodarilo v rámci konania o vrátenie daru. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2Co/104/2016, v ktorom sa uvádza, že dôvod vydedenia musí existovať už v čase pred prejavom poručiťkovej vôle. Zdôraznil, že takýto dôvod preukázaný v predmetnom súdnom konaní, ani v konaní pred Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši preukázaný nebol. Naopak bolo preukázané, že poručiťka mienila za každú cenu dosiahnuť zámer, ktorý sa jej nepodarilo žalobou o vrátenie daru, dosiahnuť. K otázke neplatnosti závetu žalobca uviedol, že zdieľa názor súdu prvej inštancie, že závet, aj keď je spísaný formou notárskej zápisnice, chýba mu podstatná časť, a tou je deň, mesiac a rok, kedy bola notárska zápisnica poručiťkou podpísaná. V záвете sa musí uviesť dátum, kedy bol podpísaný (nie dátum kedy bol závet spísaný). Požiadavka, aby v záвете bol uvedený deň, mesiac a rok, keď bol podpísaný, kladie sa z dôvodov právnej istoty. V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/271/2016, z ktorého vyplýva, cit.: „Notárska zápisnica je verejnou listinou, ktorá musí obsahovať náležitosti uvedené v ust. § 47 Notárskeho poriadku, pričom pri absencii čo i len jednej z nich, listina stráca povahu notárskej zápisnice a tým aj verejnej listiny. Závet musí obsahovať deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, pokiaľ závet tieto náležitosti neobsahuje, je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Zákon ustanovuje pre spísanie závetu prísne formálne požiadavky, ktorých nesplnenie je sankcionované neplatnosťou závetu. Jednou z podstatných náležitostí závetu je, aby v ňom bol uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný. Nerešpektovanie tejto požiadavky spôsobuje v zmysle ust. § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatnosť závetu“. Na záver žalobca uviedol, že súd prvej inštancie pri posudzovaní veci postupoval v súlade s výkladovými pravidlami, v plnom rozsahu rešpektoval zákon a pridržiaval sa tiež aj platnej judikatúry. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu potvrdil a priznal žalobcovi trovy odvolacieho konania v plnej výške.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací vec preskúmal z dôvodov a v rozsahu vymedzených v odvolaní bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s tým, že v preskúmvanej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP vo výroku I. a vo výroku II. o neplatnosti závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka. Vo zvyšnej napadnutej časti, vo výroku II. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie (výrok I.), odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je v tejto časti vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je dostatočné, jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, teda spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP.

12. Odvolací súd konštatuje, že žalované ohľadom vyhovujúceho I. výroku v odvolaní neuviedli žiadne zásadné, relevantné skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania súdu prvej inštancie a s ktorými by sa súd prvej inštancie náležite nevysporiadal. Na zdôraznenie správnosti rozsudku vo výroku o neexistencii dôvodov vydedenia žalobcu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vykonal v preskúmvanej veci všetko dokazovanie, ktoré bolo možné z návrhov strán sporu vyvodiť a na jeho základe zisťoval rozhodujúce skutočnosti dôležité pre posúdenie dôvodnosti žaloby. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP dospel k správny skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o určení neexistencie dôvodov vydedenia žalobcu jeho matkou D.. Na vec správne aplikoval zodpovedajúce ust. § 469a Občianskeho zákonníka, ktoré aj správne vyložil a svoje dôvody vedúce k vyhoveniu žaloby žalobcu riadne v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodnil, pričom sa dôsledne vysporiadal so všetkými rozhodujúcim skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi a dôkaznými argumentmi sporových strán a posúdil opodstatnenosť všetkých právne a skutkovo relevantných námietok strán súvisiacich s predmetom konania.

13. Vydedenie je jednostranný právny úkon poručiťľa, ktorým výslovne prejaví svoju vôľu vylúčiť svojho potomka ako neopomenuteľného dediča z dedenia a odobrať mu tak zákonné právo dedič, vyplývajúce mu z blízkeho príbuzenského vzťahu predka a potomka. Ide o závažný zásah do subjektívneho práva, preto podľa zákona musí vydedenie spĺňať materiálne a formálne náležitosti ustanovené zákonom. Listina o vydedení musí spĺňať okrem prísnych formálnych náležitostí vyžadovaných aj pre platnosť závetu (§ 469a ods. 3 Občianskeho zákonníka) aj materiálne náležitosti požadované a vymienené zákonom čo znamená, že poručiťľ môže vydediť potomka iba z dôvodov *expressis verbis* upravených v ustanovení § 469a ods. 1 písm. a) až d) Občianskeho zákonníka. Súdna prax a početná judikatúra ustálila, že dôvod vydedenia je vzhľadom na nespočetné osobitosti, špecifiká, variabilitu rodinných vzťahov a pod., potrebné a priam nutné posudzovať a zisťovať ich objektivitu vždy zásadne individuálne s prihliadnutím a rešpektovaním špecifických okolností konkrétneho prípadu. Predmetné zákonom stanovené dôvody vydedenia nemožno preto paušalizovať a vykladať určitým striktným spôsobom, sú totiž príliš subjektívnymi a pri každom jednotlivcovi sa posudzujú a zdôvodňujú inak. Možno nimi postihnúť širší okruh sociálnej a emočnej interakcie medzi predkami a potomkami existujúcej v rodinných väzbách medzi poručiťľom a inak neopomenuteľnými dedičmi - jeho potomkami.

14. Dôvody vydedenia uvedené v ust. § 469a ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné posudzovať so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Dôvod vydedenia musí existovať v čase spísania listiny o vydedení. Súd prvej inštancie správne v odôvodnení rozsudku konštatoval, že zákonný dôvod možného vydedenia vyplývajúci z ust. § 469a ods. 1 písm. a), b), Občianskeho zákonníka v danom prípade, vzhľadom na konkrétne okolnosti daný nebol. Z výsledkov vykonaného dokazovania v predmetnom konaní a v konaní vedenom pred Okresným súdom v Liptovskom Mikuláši o vrátenie daru bolo preukázané, že žalobca svoju matku po hospitalizácii v nemocnici v roku 2002, vzal k sebe do svojho bytu a staral sa o ňu po náhlej mozgovej príhode (bola ochrnutá na všetky štyri končatiny). Po uplynutí troch mesiacov od príchodu z nemocnice poručiťľka navrhla, že sa vráti bývať do rodinného domu, ktorý v roku 1998 darovala žalobcovi. Následne žalobca, jeho manželka a deti chodili poručiťľke do domácnosti pomáhať. Nevesta, manželka žalobcu, jej varila a nosila jedlo, žalobca zabezpečoval práce okolo domu, na záhumienkoch, zabezpečoval drevo a v sobotu deti žalobcu chodili poručiťľke upratovať, nakoľko všetci bývali v jednej obci. Postupne sa motorika poručiťľky po prekonanej cievej mozgovej príhody zlepšila (poručiťľka začala znova háčkovať, tkať, čím si rozcvičila ruky), a preto po dvoch rokoch bola matka žalobcu čiastočne samostatná, keď si začala variť, nakupovať, chodila so susedou A. na prechádzky, dopestovala si nejaké plodiny i keď mala zdravotné problémy. Správanie sa žalobcu ako vydedeného syna bolo predmetom dokazovania nielen v uvedenom konaní, ale aj v spore vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 6C/72/2009 o vrátenie daru. Žalobca potom, čo jeho manželka prestala matku navštevovať (urazila sa, že svokra odmieta jedlo, ktoré varila), naďalej prejavoval záujem zabezpečovať práce okolo domu, matku sporadicky navštevoval aj keď ich vzťahy neboli také ako predtým. Matka synovu snahu čiastočne odmietala, čo spôsobilo, že postupne sa vzťahy medzi matkou a synom zhoršili, keď sa napríklad nevedeli dohodnúť na rozsahu rekonštrukčných prác v dome (kúpeľne), lebo každý z nich mal inú predstavu. V apríli 2010 matka žalobcu ochorela (akútna pankreatitída) v dôsledku čoho bola hospitalizovaná v nemocnici a po skončení hospitalizácie začala bývať u dcéry v Y.. Skutočnosť, že žalobca nezabezpečil matke rekonštrukciu kúpeľne v roku 2008 vo svojom dome a nenavštívil matku v roku 2010 v nemocnici v Y., nemožno považovať za také konanie

žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, ktoré by odôvodňovalo vydedenie v zmysle § 469a Občianskeho zákonníka.

15. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 6C/72/2009-69 zo dňa 19. 01. 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 17. 06. 2010, č. k. 10Co/128/2010-87 bola zamietnutá žaloba žalobkyne - poručiťky D. L. voči žalovanému E. L. (v tomto konaní žalobcovi). Z odôvodnenia citovaných rozsudkov vyplýva, cit.: „Odporca mal záujem navrhovateľke poskytovať primeranú osobnú starostlivosť, napriek tomu, že takýto záväzok voči navrhovateľke v darovacej zmluve neprevzal. Bola to navrhovateľka, ktorá mala výhrady voči starostlivosti odporcu a najmä jeho manželky, čo v konečnom dôsledku prispelo k značnému odcudzeniu. Napriek konfliktu, ktorý nepochybne bol medzi navrhovateľkou a manželkou odporcu, odporca aj naďalej navštevoval navrhovateľku, prejavoval záujem jej pomáhať, čo navrhovateľka ignorovala. Samotná navrhovateľka prispela k súčasnému stavu. Za nevďak odporcu navrhovateľka považovala najmä jeho postoj pri vybudovaní bezbariérovej kúpeľne. Pokiaľ sa účastníci nevedeli dohodnúť na financovaní a rozsahu týchto prác, navrhovateľka sa mohla domáhať ochrany na súde návrhom podľa § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka. Skutočnosť, že odporca nevykonal stavebné úpravy na rodinnom dome, ktoré požadovala navrhovateľka, nemožno posudzovať za rozpor s dobrými mravmi, lebo povinnosťou detí je postarať sa o rodičov. Túto povinnosť však nemá iba odporca, ale túto povinnosť majú aj jeho sestry. Povinnosť opatrovať navrhovateľku nemožno odvodiť ani z daru polovice domu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že odporcove sestry boli navrhovateľkou za života obdarované približne v rovnakom rozsahu ako odporca. Bolo preukázané, že odporca rešpektuje vecné bremeno, ktoré bolo zriadené darovacou zmluvnou. Navrhovateľka na základe vlastného rozhodnutia sama býva v rodinnom dome, ktorý je vo výlučnom vlastníctve odporcu a odporca poskytoval navrhovateľke primeranú starostlivosť v čase, keď bola na to odkázaná (po mozgovej príhode), v ktorej dobe troch mesiacov bývala v byte odporcu. To, že došlo k vzájomnému odcudzeniu, čiastočne zavinila aj sama navrhovateľka. Nebolo preukázané, žeby odporca ako obdarovaný sa správal k navrhovateľke spôsobom, na základe ktorého by bolo dôvodné aplikovať ust. § 630 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo k členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy“.

16. V danom prípade listina o vydedení obsahuje dôvody pre vydedenie uvedené v Občianskom zákonníku v ust. § 469a ods. 1 pod písm. a), b), podľa ktorého, poručiťel môže vydediť potomka, ak a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiťelovi potrebnú pomoc v chorobe, starobe alebo v iných závažných prípadoch.

b) o poručiťela trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.

Poručiťelka D. L. vydedila žalobcu, pretože jej neposkytol potrebnú pomoc v starobe a chorobe a neprejavoval o ňu skutočný záujem. Preto vo veci správne súd prvej inštancie skúmal, či v čase vydedenia (XX.XX.XXXX) boli skutkové okolnosti také, aby mohlo dôjsť k vydedeniu žalobcu. Pokiaľ dôvodom vydedenia bolo trvalé neprejavovanie opravdivého záujmu žalobcu o matku a neposkytnutie pomoci žalobcu matke v chorobe, starobe alebo v iných závažných prípadoch, správne postupoval súd, ak posúdil jednak potrebnosť takej pomoci na strane poručiťky a jednak skúmal objektívnu možnosť žalobcu, ktorý bol vydedený, poskytnúť poručiťelke potrebnú pomoc. Formálnou náležitosťou vydedenia je listina o vydedení, ktorá musí mať formu potrebnú pre závet a musí obsahovať dôvod vydedenia, inak by bolo vydedenie neplatné. Formálne náležitosti o vydedení splnené boli, lebo táto bola spísaná formou notárskej zápisnice a obsahovala aj dôvody pre vydedenie. Nebolo však v konaní preukázané, žeby boli splnené materiálne náležitosti vydedenia. Pokiaľ ide o dôvody vydedenia, v zmysle ust. § 469a ods. 1 písm. a), b) Občianskeho zákonníka, odvolací súd uvádza, že tieto dôvody uvádzala poručiťelka už v konaní o vrátenie daru, ktoré sa začalo 27. 07. 2009 a bolo právoplatne skončené tri týždne pred spísaním listiny o vydedení. Žaloba o vrátenie daru bola zamietnutá z dôvodu, že nebolo preukázané, aby sa obdarovaný voči daryni správal spôsobom, ktorý by bol kvalifikovaný ako hrubé porušenie dobrých mravov. To znamená, že vzhľadom na právoplatnosť rozhodnutia o vrátenie daru (.) a okamihu spísania listiny o vydedení (XX. XX. XXXX), nemohlo dôjsť k zmene pomerov medzi matkou a synom.

17. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/239/2009 zo dňa 24. 02. 2010 vyplýva záver, že pri úvahe, či ide o neprejavovanie skutočného záujmu v zmysle ust. § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, sa považuje za významný vzťah medzi poručiťelom a potomkom, najmä či tento vzťah mal charakter skutočného vnútorného vzťahu a nielen predstieraného, formálneho. Existenciu takéhoto kvalifikovaného vzťahu možno vyvodiť z rozličných vonkajších prejavov, napr. z osobného, prípadne písomného styku, zo vzájomnej starostlivosti potomka o poručiťela a pod., pričom pri posudzovaní

otázky, či existuje dôvod vydedenia uvedený v § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka, nemožno opomenúť ani konkrétne možnosti dediča prejavíť takýto záujem a tiež okolnosti, za ktorých k vydedeniu došlo, najmä či potomkovi v prejavovaní skutočného záujmu o poručiťľa nebránili objektívne okolnosti, prípadne, či zo strany potomka nejde o nezavinené neprejavenie takéhoto kvalifikovaného záujmu. Zákonný dôvod vydedenia uvedený v ust. § 469a ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka totiž vyžaduje, aby neprejavenie skutočného záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu. V konaní 6C/72/2009 Okresného súdu Liptovský Mikuláš bolo konštatované, že žalobca napriek konfliktu, ktorý vznikol medzi matkou a nevestou, mal záujem matke poskytovať primeranú starostlivosť, ale táto mala voči synovej starostlivosti výhrady. Syn matku naďalej navštevoval, prejavoval záujem matke pomáhať, čo táto ignorovala, čím prispela k vytvoreniu stavu, že došlo k odcudzeniu medzi matkou a synom. To znamená, že žalobcovi v prejavovaní skutočného záujmu o matku bránili objektívne okolnosti a samotná matka čiastočne zavinila, že vzťahy medzi ňou a synom ochladli.

18. K namietanému nesprávnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, vylúčením svedkov - Q. a R., s ktorým hodnotením žalované nesúhlasili, odvolací súd uvádza, že túto námietku nepovažoval za opodstatnenú. Vychádzajúc z ust. § 191 ods. 1, 2 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Vierohodnosť hodnotenia vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak. Vychádzajúc z tohto ustanovenia hodnotenie dôkazov predstavuje činnosť súdu, pri ktorej sa hodnotia vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten - ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov.

19. V prejednávanej veci sa vykonali všetky potrebné dôkazy, ktoré po ich vyhodnotení jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach odôvodňovali prijatie záveru o opodstatnenosti žaloby o určenie neexistencie dôvodov vydedenia žalobcu. Subjektívna nespokojnosť žalovaných so spôsobom vyhodnotenia výsledkov dokazovania nie je okolnosťou spochybňujúcou vecnú správnosť rozhodnutia.

20. Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam poukazujúcim na správanie sa žalobcu po spísaní listiny o vydedení dňa XX. XX. XXXX je potrebné dodať, že tieto sú právne bezvýznamné. Dôvod vydedenia totiž musí existovať, v čase urobenia právneho úkonu o vydedení a nie až po ňom, teda v konaní správne skúmal súd prvej inštancie existenciu dôvodov vydedenia ku dňu spísania listiny o vydedení (XX. XX. XXXX).

21. Za daného stavu odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že podmienky vydedenia žalobcu poručiťľkou nie sú dané, keďže nebola preukázaná existencia dôvodov vydedenia poňatých do listiny o vydedení, a preto rozhodnutie súdu o určenie neexistencie dôvodov vydedenia potvrdil ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

22. Odvolací súd sa nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že závet spísaný formou notárskej zápisnice na notárskom úrade J. L. T. pod sp. zn. V V V. XXXX/XXXX, V. XXXXX/XXXX zo dňa XX. XX. XXXX., ktorým poručiťľka prejavila svoju vôľu odkázať všetok svoj hnutel'ný a nehnuteľný majetok žalovaným v 1.a 2.rade je absolútne neplatným právnym úkonom. Možno konštatovať, že odvolacia námietka žalovaných o nesprávnom právnom posúdení absolútnej neplatnosti závetu je dôvodná. Keďže odvolací súd mal za to, že na vec sa vzťahuje ustanovenie všeobecne právneho predpisu, ktoré pri rozhodovaní o neplatnosti závetu súdom prvej inštancie nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ust. § 479, § 40a a § 41 Občianskeho zákonníka.

Právny zástupca žalovaných v podaní došlom súdu 30. 04. 2020 uviedol, že súhlasí s možným použitím ust. § 479, § 40a a § 41 Občianskeho zákonníka.

Právna zástupkyňa žalobcu v odpovedi na výzvu súdu podaním z 05. 05. 2020 uviedla, že v danom prípade nie je možné argumentovať ust. § 479 Občianskeho zákonníka a tvrdiť, že závet je neplatný len z dôvodu, že poručiťľka v ňom opomenula tzv. neopomenuteľného dediča. Zámer poručiťľky bol jednoznačný - vydediť svojho syna a vnukov a tým ho zbaviť práva, ktoré mu zo zákona patrilo, a preto sa žalobca nemôže v konaní dovoliť relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Ide o absolútne neplatný právny úkon, lebo závet, aj keď bol spísaný formou notárskej zápisnice, neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom (§ 476 ods. 2 OZ), t. j. deň, mesiac a rok, kedy bol poručiťľkou podpísaný.

23. Odvolací súd súhlasí so súdom prvej inštancie, že zákon ustanovuje pre spísanie závetu prísne formálne požiadavky, náležitosti, ktorých nesplnenie je sankcionované neplatnosťou závetu. Závet musí byť vždy vyhotovený písomne. Poručiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice (§ 476 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

24. Podľa § 476 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

25. Závet je prísne formálny jednostranný právny úkon, ktorý musí spĺňať všetky náležitosti, ktoré Občiansky zákonník vyžaduje pre platnosť akéhokoľvek právneho úkonu (§ 37 - § 39, § 40 ods. 1), ako aj osobitné náležitosti požadované ust. § 476 - § 479 Občianskeho zákonníka.

26. Podľa § 479 Občianskeho zákonníka, maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

27. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu, nedovolá. Neplatnosti sa môže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovoláva.

28. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

29. Forma notárskej zápisnice má povahu kvalifikovaného právneho úkonu, kde notár ako osoba znalá práva spisuje v súlade s ust. § 46 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) vyhlásenia o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch.

30. Odvolací súd nesúhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že závet spísaný formou notárskej zápisnice je absolútne neplatným právnym úkonom z dôvodu, že v notárskej zápisnici zo dňa 21. XX. XXXX chýba deň, mesiac a rok, kedy bol závet poručiiteľkou podpísaný. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že forma notárskej zápisnice má povahu kvalifikovaného právneho úkonu, kde notár v súlade s ust. § 46 Notárskeho poriadku spisuje vyhlásenia o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch. Z notárskej zápisnice V V V. XXXX/XXXX, V z XX. XX. XXXX spísanej na Notárskom úrad J.. L. T., so sídlom v Y., odvolací súd zistil, že obsahom notárskej zápisnice bola listina o vydedení a závet D. L., nar. XX. XX. XXXX. Poručiiteľka zriadila závet, aby všetok jej hnuťelný a nehnuteľný majetok, všetky aktíva a pohľadávky nadobudli žalované v 1.a 2.rade, každá v jednej polovici. Z obsahu notárskej zápisnice je zrejmé, že táto nebola pri jej spisovaní prerušená, teda dňa XX. XX. XXXX ju vlastnoručne podpísala poručiiteľka - D. L., nar. XX. XX. XXXX vo L., rodné číslo: XX-XX-XX/XXX, trvale bytom XXX XX L., X. XXX, vdova, ktorej totožnosť bola zistená z platného občianskeho preukazu č. XXXXXX, T.X. V záverečnej časti notárskej zápisnice je okrem iného odkaz d.a.h. (skratka dole ako hore), t. j. čo sa týka údajov poručiiteľky ako osoby, ktorá požiadala notára o spísanie zápisnice. Preto, ak spísanie notárskej zápisnice zo dňa 21. XX. XXXX nebolo prerušené, nebol dôvod v závere opakovať údaje poručiiteľky z úvodu notárskej zápisnice (deň, mesiac, rok spísania notárskej zápisnice). Predmetná notárska zápisnica má povahu kvalifikovaného právneho úkonu a takýmto spôsobom sa bežne spisujú notárske zápisnice, čo je úplne v súlade s ust. § 47 ods. 1 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok).

31. Odhliadnuc od vyššie uvedeného z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu, spísaného formou notárskej zápisnice dňa XX. XX. XXXX na V. úrade J..

L. T., odkázaný uznesením Okresného súdu Poprad, č. k. 13D/8/2017-78 zo dňa 30. 06. 2017 (č. I. 11 - 12 spisu).

32. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že ust. § 41 Občianskeho zákonníka o čiastočnej neplatnosti sa týka aj jednostranných právnych úkonov, avšak predovšetkým závetu (§ 476 a nasl. Občianskeho zákonníka). O typický prípad čiastočnej neplatnosti závetu ide vtedy, ak poručiteľ v závete opomenie neopomenuteľných dedičov, ktorým podľa zákona prislúcha povinný podiel. Závet v časti, ktorá nerešpektuje ust. § 479 Občianskeho zákonníka je neplatný. Žalobca v konaní nepreukázal nesplnenie formálnych náležitostí závetu, ktoré by zakladali záver o absolútnej neplatnosti závetu. Za situácie, ak sa v predmetnom konaní žalobca úspešne domohol určenia neúčinnosti listiny o vydedení, môže sa platne domáhať iba určenia neplatnosti závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka. Podľa citovaného ustanovenia plnoletý potomok poručiteľa, teda žalobca má za situácie, ak bol v závete opomenutý, právo na polovicu svojho zákonného dedičského podielu. Dedičským podielom zo zákona v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka je podiel vypočítaný z celého dedičstva a nielen z časti, ktorá sa v konkrétnom prípade dedí zo závetu.

33. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dodáva, že záver súdu prvej inštancie o určení absolútnej neplatnosti závetu je nesprávny a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný o určenie neexistencie dôvodov vydedenia ako plnoletému potomkovi po poručiťelke patrí podiel na dedičstve vo výške jednej polovice zákonného dedičského podielu, t.j. vo výške relatívnej neplatnosti v tejto časti závetu, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka.

34. Za stavu, ak je závet spísaný dňa XX. XX. XXXX formou notárskej zápisnice na Notárskom úrade J. L. T., čiastočne relatívne neplatný, odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. o neplatnosti závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka - žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

35. Vzhľadom na skutočnosť, že dokazovanie pred súdom prvej inštancie bolo dostatočné, pričom súd prvej inštancie iba na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu platnosti závetu, odvolací súd nemusel dokazovanie dopĺňať vykonaním ďalších dôkazov. Pretože iné dôvody neplatnosti závetu (nedostatok čo do obsahu alebo formy) v konaní neboli preukázané, s výnimkou opomenutia a zanechania povinného dedičského podielu žalobcovi, odvolací súd v prevyšujúcej, vyhovujúcej časti vo výroku II. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol (§ 388 CSP).

36. Pretože odvolací súd čiastočne menil rozsudok súdu prvej inštancie, bolo potrebné rozhodnúť o náhrade trov celého konania (nielen v štádiu odvolacieho konania). V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobca sa domáhal troch samostatných nárokov, a to určenia, že dôvody vydedenia nie sú dané, určenia neplatnosti závetu a určenia, že žalobca je dedičom po nebohej poručiťelke D. L.. Žalobca bol úspešný v rozsahu určenia neexistencie dôvodov vydedenia a čiastočne bol úspešný o neplatnosť závetu v časti, v ktorej nebolo rešpektované právo plnoletého potomka žalobcu v zmysle ust. § 479 Občianskeho zákonníka. V prevyšujúcej časti o neplatnosti celého závetu žalobca nebol úspešný, tiež nebol úspešný v určení, že je dedičom po neb. poručiťelke D. L.. Preto za týchto okolností možno konštatovať, že celkový úspech žalobcu vo vzťahu k žalovaným predstavuje 50 %. Odvolací súd preto s poukazom na ust. § 396 ods. 2 v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP rozhodol o trovách celého konania tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).